

חויה בשולחן שבת

לפרשת ויקהל

צאת שבת	כניסת שבת
18:28	17:15 ירושלים
18:30	17:31 תל אביב
18:29	17:23 חיפה
18:29	17:35 באר שבע

מקום מרכזי לפרשת השבוע בשולחן השבת, במהלך הסעודה. בהכנה קלה, ניתן "לשדרג" את הרעיון הקצר ולהפוך אותו ל**חויה חינוכית מעצימה**, שבאמצעותה נעביר לילדים מסרים חינוכיים, תוך **העשרת השיח התורני** בשולחן שבת. לפניכם 2 "מערכים" לשולחן שבת. הראשון עוסק בשאלה מדוע בפרשה זו כתוב שמשה הקהיל את העם. השני עוסק בשאלה מדוע רק בצלאל הוזכר במלאכת הכנת הארון?

אנו בטוח "30 יום שקודם הפסח". בשבועות הקרובים נסייע בהכנה לשולחן ליל הסדר, באמצעות שאלות ותשובות בהגדה של פסח, מתוך רב המכר, ההגדה של פסח - 'כי ישאלך'.

השאלות והתשובות מתוך ספרי 'תורתך שאלתי', לימוד פרשיות התורה בדרך שאלות ותשובות

סעודה ראשונה מדוע בפרשה זו משה הקהיל את העם?

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:

הפרשה פותחת במילים: "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל" [לה, א] נשאלת השאלה: **מה מיוחד בפרשה זו, שכתוב בה שמשה הקהיל את העם?**

שלב
1

ניתן לבני המשפחה לנסות ולענות על השאלה.

השיח יעורר דיון בשולחן שבת. נקודות להכוונת הדיון:

1. נכוון את הילדים לחשוב על הנושא הראשון שנדון בפרשה, **השבת**.
2. נסביר לילדים על חשיבות הקהלת הציבור, ללמד על בני המשכן.
3. נמקד אותם לחשוב על סמיכות שבת לבנין המשכן.

שלב
2

לאחר מכן נשיב את התשובות שלפניכם:

- **מדרש אגדה:** "הוצרכה פרשה זו להיות בקהלה, להקהילם ולהזהירם על השבת, כי יותר מן השבת אין חומרא לא מועדים ולא דבר אחר".
- **פסיקתא זוטרתי:** "תנו רבנן למה נאמרה פרשה זו? לפי שהוא אמר 'ועשו לי מקדש', שומעני אפילו בשבת? תלמוד לומר 'ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה'".
- **רשב"ם:** כדי לקחת מכל אחד מחצית השקל, וכדי להזהירם על מלאכת המשכן.
- **אבן עזרא:** כולם חייבים לתת כופר נפשם לעבודת המשכן, כדי שישמעו מפיו את דבר המשכן ויתנדבו הוצרך משה להקהיל את כולם.
- **בכור שור:** "כדי שלא יוכלו להתרעם לאמר: הקב"ה שציווה לעשות לו משכן, ולא הודיענו שנביא תרומת המשכן, ולא ידענו, עד שהביאו אותם שידעו הכל, ולא זכינו להתנדב כמו האחרים. לכך הקהילם והודיע לכולם כאחד".

שלב
3

אפשרויות להרחבה:

לשאל את המשתתפים: מה אנו לומדים מהתשובות. מומלץ לעשות סיכום התשובות

בקצרה, תוך הבנה - מה נוכל לקחת מכך לחיינו ביום יום, מה נוכל ללמוד מכך לעצמינו.

מומלץ להתמקד בחשיבותה של השבת, וכן משמעות בנין המשכן, עבור היחיד, והציבור.

שלב
4

לקבלת העלון 'חויה בשולחן שבת' שלחו את המילה 'חויה'

למייל Office@shaalti.co.il או לואטסאפ 052-9453811

חוויה בשולחן שבת

לפרשת ויקהל

השאלות והתשובות מתוך ספרי 'תורתך שאלתי', לימוד פרשיות התורה בדרך שאלות ותשובות

סעודה שניה מדוע רק בצלאל הוזכר במלאכת הכנת הארון?

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:

כתוב: "וַיַּעַשׂ בְּצִלְאֵל אֶת הָאָרֹן עֲצֵי שִׁטִּים" [לז, א], ומשמע שרק בצלאל הכין את הארון. נשאלת השאלה: מדוע רק בצלאל הוזכר במלאכת הכנת הארון?

שלב
1

ניתן לבני המשפחה לנסות ולענות על השאלה.

השיח יעורר דיון בשולחן שבת. נקודות להכוונת הדיון:

1. נכוון את הילדים לחשוב מה מייחד את בצלאל משאר "עושי המלאכה".
2. נמקד אותם לחשוב אודות פעילותו המיוחדת של בצלאל בהקמת הארון.
3. נציע שיחשבו, אודות ייחודו של הארון.

שלב
2

לאחר מכן נשיב את תמצית התשובות שלפניכם:

- **מדרש רבה (נ, ב):** "אתה מוצא בשעה שאמר הקב"ה למשה עשה המשכן, בא ואמר לבצלאל. אמר לו: מהו המשכן הזה? אמר לו: שישרה הקב"ה שכינתו בתוכו ומלמד לישראל תורה. אמר לו בצלאל: והיכן התורה נתונה? אמר לו: משאנו עושים את המשכן אנו עושין הארון. אמר לו: רבינו משה, אין כבודה של תורה בכך, אלא אנו עושין הארון ואחר כך המשכן? **לפיכך זכה שיקרא על שמו**, שנאמר 'וַיַּעַשׂ בְּצִלְאֵל אֶת הָאָרֹן'."
- **רש"י:** "לפי שנתן נפשו על המלאכה יותר משאר חכמים, נקראת על שמו."
- **רא"ש:** "הוא היה ראשון לכל כלי המשכן... ואי אתה מוצא שמו של בצלאל נזכר על שום כלי המשכן, אלא על הארון לפי ששם שורה 'צל אל' וזהו נוטריקון של בצלאל, וזה שאמר חז"ל שמדעתו היתה העשיה, שאמר ליה משה: בצלאל עשית ארון."
- **רבינו בחיי:** "ידוע כי הארון היה מקודש שבכל הכלים שהוא משכן התורה, ועל כן הזכיר במעשה הארון את בצלאל בשמו שהיה 'מלא רוח אלהים בחכמה בתבונה ובדעת'. ועוד שהיה הארון צריך כוונה שיעשה על כוונתו, ובשאר הכלים שלא הזכיר בהם בצלאל כלל אלא שהזכיר בכל אחד 'ויעש' סתם חזר אל כל חכם לב ולכל אחד מן החכמים העושים במלאכה שהזכיר."
- **רש"י הירש:** "בעוד שלגבי שאר הכלים הצטמצמה, מן הסתם, עשייתו של בצלאל בתחום עבודת הארגון והמינהל, פחות או יותר, הרי את הארון עשה במו ידיו, כי הוא ראש לכל הכלים ולמענו הוקם כל משכן הקודש."

שלב
3

אפשרויות להרחבה:

- לשאל את המשתתפים:** מה אנו לומדים מהתשובות. **מומלץ לעשות סיכום התשובות בקצרה,** תוך הבנה - מה נוכל לקחת מכך לחיינו ביום יום, מה נוכל ללמוד מכך לעצמינו.
- נקודה להדגשה: 1. משמעות מסירות נפש, מחוייבות לתפקיד ולמשימה** [ביאור רש"י].
- 2. עיסוק בדברים חשובים, כפי שעשה בצלאל, שהקים את הארון - החשוב.**

שלב
4

מעוניינים להפיץ באזורים את עלוני 'חוויה בשולחן שבת' המודפסים?

2

שלחו את המילים 'עלון מודפס' למייל Office@shaalti.co.il או לווואטסאפ 052-9453811

הכנה לחויית ליל הסדר

השאלה והתשובות מתוך 'רב המכר', הגדה של פסח 'כי ישאלך'

מדוע אין מברכים על סיפור יציאת מצרים, שהיא מצוה מהתורה?

שאלה שנעלה לשיח:

מצוות רבות אנו מקיימים בליל הסדר, אך רק 2 מהן מהתורה: א. אכילת מצה, ב. סיפור יציאת מצרים. נשאלת השאלה: **מדוע אין מברכים על סיפור יציאת מצרים, שהיא מצוה מהתורה?**

לאחר מכן נסביר לבני המשפחה את התשובות שלפניכם:

- **רשב"א:** זו מצוה שאין לה קצבה או שיעור מיוחד, ואפילו בדיבור בעלמא שידבר בענין יציאת מצרים יצא ידי חובה, אין מברכים על מצוה שאין לה שיעור מוגדר.
- **מאירי:** כיון שכבר נפטר בקריאת שמע ובברכותיה, (בתפילת ערבית), שיש בה סיפור יציאת מצרים.
- **רבינו פרץ:** יוצאים ידי חובה בהזכרת יציאת מצרים בקידוש על היין.
- **שיבלי הלקט:** הפסקה הפותחת במילים "ברוך המקום..." ומסיימת בברכת "אשר גאלנו", משמשת כברכה.
- **מעשה ניסים:** כיון שזו מצוה בפני עצמה. כשם שלא מברכים ברכה מיוחדת על קיום מצוה כגון ברכת המזון או תפילה, כך לא מברכים על סיפור יציאת מצרים.
- **פרי מגדים:** כיון שניתן לקיים במחשבה את מצות "סיפור יציאת מצרים". ברכות ניתקנו רק על קיום מצוה ולא במחשבה.
- **חתם סופר:** נכרי שמתגייר, מברך "על הטבילה", לאחר שטבל. לפני הטבילה הוא עדיין נכרי ואינו יכול לומר: "אשר קדשנו במצוותיו וציוונו". בתחילת ליל הסדר אנו נמצאים במצב של (כביכול) גויים, שהרי אדם צריך לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, ועל כן אין אנו מברכים לפני סיפור יציאת מצרים, אולם לאחר ליל הסדר, שהגענו (כביכול) לדרגת "מתגיירים" והתקרבו להקב"ה יכולים אנו לברך: "אשר קדשנו במצוותיו וציוונו".
- **שפת אמת:** כיון שפשוט וברור לכל אדם, שיש להודות להקב"ה על נס יציאת מצרים, והיטיב לבטא זאת עבדו של רב נחמן באמרו: עבד שיוצא לחופשי צריך להודות ולשבח את אדוניו על השחרור (פסחים דף קיט). כשם שאין מברכים על קיום מצוות שבין אדם לחברו, (שאין צורך לצוות עליהן ומובנות בשכל), כגון: חסד וביקור חולים, כך גם אין מברכים על הודיה להקב"ה על נס יציאת מצרים. גם אם הקב"ה לא היה מצוה אותנו בזכירת יציאת מצרים, היה עלינו להודות לו על כך, מצד ההגיון.
- **בני יששכר:** את מצות זכירת יציאת מצרים ניתן לקיים בכל עת, אין לה זמן מיוחד, כדברי הפסוק: "למען תזכר... כל ימי חיך" (דברים טז, ג). ברכה נתקנה על מצוה שיש זמן מיוחד לקיימה, אין מברכים על 'זכירת יציאת מצרים', כשם שלא מברכים על תפילה, שניתן להתפלל כל היום.
- **הואיל ומצוה זו תלויה באדם נוסף** (שצריך לספר לו). אין מברכים על מצוות שתלויות באדם אחר, כגון על מצות צדקה, מחשש שלא יקבל את הכסף והברכה תהיה לבטלה. (שו"ת הרשב"א ח"א סי' רנד). כך גם על סיפור יציאת מצרים, שתלויה באדם נוסף - בשומע, אין מברכים.

*התשובות מתוך 'רב המכר', הגדה של פסח - 'כי ישאלך'

לקבלת "טעימות" מתוך 'רב המכר', הגדה של פסח 'כי ישאלך' שלחו את המילה 'דוגמא'

הכנה לחויית ליל הסדר

אחת
שאלתי
למדהו נענית ונהנית

השאלה והתשובות מתוך 'רב המכר', הגדה של פסח 'כי ישאלך'

איזו מטרה יש בהזמנת העניים, כשכולם כבר מסובים והדלת סגורה?

שאלה שנעלה לשיח:

בתחילת ליל הסדר ב'הא לחמא עניא' אומרים 'כל דכפין ייתי ויכול' ומזמינים את העניים. נשאלת השאלה: **איזו מטרה יש בהזמנת העניים, כשכולם כבר מסובים ודלת הבית סגורה?**

לאחר מכן בסביר לבני המשפחה את התשובות שלפניכם*:

- **ראב"ן:** ההזמנה אינה עבור העניים, אלא קריאה לבני הבית לבוא ולהסב לשלחן כדי לקיים את מצוות היום.
- **רבי יהודה אסאד:** באמירתנו "כל דכפין" אנו מחזקים את מצות הצדקה, שמרזת את הגאולה. ועל ידי הגאולה נזכה לגור בארץ ישראל.
- **חתם סופר:** זו אינה הזמנה, אלא גילוי דעת. יש הסוברים שעדיף לעבוד את ה' בבדידות. התורה מביעה כאן גילוי דעת **שעבודת ה' אינה בבדידות, אלא בכינוס וריבוי אנשים.**
- **ריח דודאים:** זו אינה הזמנה, אלא המחשה פנימית של הרגשת העני, שכן אדם שלא טעם מהו עוני, אינו יכול להבין את רגשות העני, ועלול שלא להאמין לו ולא לחמול עליו.
- **דברי יואל:** זו לא הזמנה לעניים, אלא תפילה על כל עם ישראל, שע"י קדושת ליל הסדר ישפיע הקב"ה טוב לכל עם ישראל.
- **מנחת אשר:** זו הזמנה לעניים, ונאמרת בעוד היום גדול, כשניתן עדיין להזמין ולקרוא לעני שאין לו לאכול. בימי קדם היו מכריזים "כל דכפין" בעוד היום גדול, לפני ששחטו את קרבן פסח, כשהעניים הסתובבו וחיפשו מקום לאכילה.

נאבד בים הפירושים? כי ישאלך

ההגדה שתעשה לכם סדר בסדר

כ-100 שאלות ותשובות מהמפרשים מסייע לנוער להיערך לליל הסדר

כ-500 שאלות ועליהן תשובות רבות ממפרשי ההגדה נוסח עדות המזרח

כ-500 שאלות ועליהן תשובות רבות ממפרשי ההגדה נוסח אשכנז

ביתן להשיג: אושר עד, דוכני י. בלוי, גיטלר והחנויות המובחרות

הזמינו והספרים בדרך אליכם

בגוגל: **052-9453811** במייל: **Office@shaalti.co.il**

שאלתי

מעוניינים לדעת איך לנהל את הסדר באווירה ראויה? רוצים לקבל כלים, איך להתכונן עם הילדים כראוי לסדר?

ההרצאה שתעשה לכם סדר בסדר המדריך היעיל לסדר הפעיל

הרב חגי ולוסקי מחבר ההגדות 'כי ישאלך' במפגש מעצים שיהפוך את ליל הסדר למעמד משפחתי מרומם

לתיאום הרצאה 052-9453811

הצטרפו למשפחות הרבות ששדרגו את שולחן הסדר

לקבלת "טעימות" מתוך 'רב המכר', הגדה של פסח 'כי ישאלך' שלחו את המילה 'דוגמא' למספר **052-9453811** או למייל **Office@shaalti.co.il**